

ZARZĄDZENIE Nr 122/2021
Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego
z dnia 4 sierpnia 2021 r.

**w sprawie organizacji i przebiegu nauczycielskich praktyk zawodowych
przewidzianych w programach studiów w Uniwersytecie Wrocławskim**

Na podstawie art. 23 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2021 r., poz. 478, z późn. zm.) i § 187 Statutu Uniwersytetu Wrocławskiego przyjętego uchwałą Nr 102/20219 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 29 maja 2019 r., w związku z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. 2021 r., poz. 890) oraz § 9 zarządzenia Nr 13/2021 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 22 stycznia 2021 r. w sprawie ustalenia w Uniwersytecie Wrocławskim trybu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (z późn. zm.) zarządza się co następuje:

§ 1

1. W Uniwersytecie Wrocławskim w ramach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela odbywają się następujące praktyki:
  - 1) praktyka psychologiczno-pedagogiczna śródroczna w wymiarze 30 godzin,
  - 2) praktyka dydaktyczna (przedmiotowa) w wymiarze minimum 120 godzin (przygotowanie dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu) realizowana w formach:
    - a) praktyki śródrocznej odbywanej w ramach dydaktyk szczegółowych,
    - b) praktyki ciągłej,
  - 3) praktyka dydaktyczna (przedmiotowa) w wymiarze minimum 90 godzin (przygotowanie dydaktyczne do nauczania kolejnego przedmiotu) realizowana w formach:
    - a) praktyki śródrocznej odbywanej w ramach dydaktyk szczegółowych,
    - b) praktyki ciągłej.
2. Niniejsze zarządzenie określa organizację i przebieg praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej oraz praktyki psychologiczno-pedagogicznej śródrocznej, przewidzianych w programach studiów w Uniwersytecie Wrocławskim dla cyklu dydaktycznego rozpoczynającego się w roku akademickim 2020/2021 i dla kolejnych cykli dydaktycznych, które rozpoczną się w latach późniejszych.
3. Liczba godzin przewidzianych na praktyki dydaktyczne (przedmiotowe) śródroczne i praktyki dydaktyczne (przedmiotowe) ciągłe oraz czas ich realizacji, są określone w programie studiów danego kierunku, realizowanego na odpowiednim wydziale Uniwersytetu Wrocławskiego.
4. Liczba godzin praktyk dydaktycznych (przedmiotowych) ciągłych realizowanych w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych (jeśli dany przedmiot jest nauczany w obu typach szkół) oraz czas odbywania tych praktyk przez studentów, są określone w programie studiów danego kierunku, realizowanego na odpowiednim wydziale Uniwersytetu Wrocławskiego.
5. Organizację praktyk dydaktycznych (przedmiotowych) ciągłych reguluje także zarządzenie Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego w sprawie organizacji praktyk przewidzianych w programach studiów w Uniwersytecie Wrocławskim.
6. Szczegółowe zasady odbywania praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej w Uniwersytecie Wrocławskim zawarte są w Załączniku Nr 1 do niniejszego zarządzenia.
7. Szczegółowe zasady odbywania praktyki psychologiczno-pedagogicznej śródrocznej w Uniwersytecie Wrocławskim zawarte są w Załączniku Nr 2 do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Nadzór nad wykonaniem niniejszego zarządzenia powierza się Prorektorowi ds. nauczania.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

prof. dr hab. Przemysław Wiszewski

R E K T O R

Zasady odbywania praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej w Uniwersytecie Wrocławskim

Spis dokumentów:

- I. Zasady ogólne organizacji praktyki dydaktycznej (przedmiotowej).
- II. Praktyka dydaktyczna (przedmiotowa) ciągła w szkole.
  1. Szczegółowe zasady odbywania praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej w szkole.
  2. Szkolna karta zaliczenia praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej.
  3. Arkusz oceny kompetencji dydaktycznych praktykanta.

I. ZASADY OGÓLNE ORGANIZACJI PRAKTYKI DYDAKTYCZNEJ (PRZEDMIOTOWEJ)

1. Praktyka dydaktyczna (przedmiotowa) w wymiarze minimum 120 godzin (przygotowanie dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu) lub minimum 90 godzin (przygotowanie dydaktyczne do nauczania kolejnego przedmiotu) realizowana jest w formach:
  - 1) praktyki śródrocznej odbywanej w ramach dydaktyk szczegółowych,
  - 2) praktyki ciągłej.
2. Program praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) jest zintegrowany z programem nauczania przedmiotów realizowanych w ramach podstaw dydaktyki oraz w ramach dydaktyki przedmiotu na danym etapie edukacyjnym lub etapach edukacyjnych.
3. Praktyki dydaktyczne (przedmiotowe) realizowane są w szkole/szkołach na odpowiednim etapie edukacyjnym/etapach edukacyjnych, w miejscowości będącej siedzibą UWr, w miejscu zamieszkania studenta lub innym miejscu wskazanym przez studenta, w semestrach określonych w programie studiów.
4. Liczba godzin przewidzianych na praktyki dydaktyczne (przedmiotowe) śródroczne i ciągłe oraz czas ich realizacji określone są w programie studiów danego kierunku, realizowanego na odpowiednim wydziale Uniwersytetu Wrocławskiego.
5. Liczba godzin praktyk dydaktycznych (przedmiotowych) ciągłych realizowanych w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych (jeśli dany przedmiot jest nauczany w obu typach szkół) oraz czas odbywania tych praktyk przez studentów, są określone w programie studiów danego kierunku, realizowanego na odpowiednim wydziale Uniwersytetu Wrocławskiego.
6. Student zobowiązany jest zrealizować praktykę dydaktyczną (przedmiotową) ciągłą, zgodnie z wytycznymi określonymi w szczegółowych zasadach odbywania praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej w Uniwersytecie Wrocławskim.
7. Opiekunem praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) z ramienia uczelni jest opiekun dydaktyczny z wydziału powołany przez Dziekana.
8. Opiekunem praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) w szkole jest nauczyciel posiadający stopień awansu zawodowego nauczyciela co najmniej mianowanego.
9. Student jest zobowiązany do skontaktowania się (np. osobiście, e-mailowo, telefonicznie) ze szkołą w tygodniu poprzedzającym odbycie praktyki i ustalenia dokładnej godziny oraz miejsca jej rozpoczęcia, a w dniu rozpoczęcia praktyki jest zobowiązany zgłosić się do wskazanego przez dyrekcję szkoły nauczyciela-opiekuna, który jest jego bezpośrednim przełożonym podczas praktyki.
10. Obowiązkiem studenta jest powiadomienie dyrekcji szkoły oraz opiekuna z ramienia uczelni o niemożności stawienia się w szkole w oznaczonym terminie (np. zwolnienie lekarskie).
11. Nauczyciel-opiekun ustala ze studentem właściwą realizację praktyki oraz planuje szczegółowy harmonogram realizacji zadań określonych dla praktyki dydaktycznej ciągłej, który student dostarcza opiekunowi praktyk z ramienia uczelni w terminach ustalonych z nimi przed praktykami.
12. Student przebywa w szkole średnio 6 godzin dziennie, realizując zadania wynikające z ustalonego z nauczycielem-opiekunem praktyki z ramienia szkoły harmonogramu pracy. W czasie odbywania praktyki nauczycielskiej student podlega obowiązującej w

szkole dyscyplinie pracy. Cechować go powinna solidność i sumienność w wykonywaniu obowiązków.

13. Student przed rozpoczęciem praktyki nauczycielskiej zobowiązany jest ubezpieczyć się od następstw nieszczęśliwych wypadków i odpowiedzialności cywilnej na czas trwania praktyki.

II. PRAKTYKA DYDAKTYCZNA (PRZEDMIOTOWA) CIĄGLA

II.1. Szczegółowe zasady odbywania praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej w szkole

1. Cele praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej w szkole:

- 1) zdobywanie doświadczeń związanych z pracą dydaktyczno-wychowawczą nauczyciela;
- 2) konfrontowanie nabytej wiedzy z zakresu dydaktyki szczegółowej/metodyki nauczania z rzeczywistością pedagogiczną w działaniu praktycznym;
- 3) praktyczne zapoznanie się z pracą i życiem szkoły;
- 4) poznanie ogólnych zasad organizowania pracy dydaktycznej;
- 5) pogłębienie znajomości metod i form nauczania w zakresie studiowanego przedmiotu.

2. Rodzaje zajęć praktycznych studenta podczas praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) w szkole:

- 1) zaznajamianie się ze specyfiką szkoły, w której realizuje praktykę, poprzez zapoznanie się z:
  - a) realizowanymi przez szkołę zadaniami dydaktycznymi;
  - b) sposobem funkcjonowania i organizacją pracy dydaktycznej szkoły, jej pracowników oraz uczestników procesów pedagogicznych;
  - c) podstawową dokumentacją działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole obejmującą:
    - Statut szkoły, szkolny zestaw programów nauczania, wewnątrzszkolny system oceniania;
    - dokumenty klasowe: dziennik lekcyjny, arkusze ocen, przedmiotowy program nauczania wraz z obudową dydaktyczną, rozkład materiału nauczania przedmiotu, przedmiotowy system oceniania, literaturę pomocniczą dla danego przedmiotu,
- 2) obserwowanie przez studenta i wyciąganie wniosków z obserwacji:
  - a) czynności podejmowanych przez nauczyciela-opiekuna praktyk w toku planowania i prowadzenia przez niego zajęć dydaktycznych (lekcji) oraz aktywności uczniów;
  - b) toku metodycznego lekcji (zajęć), stosowanych przez nauczyciela metod i form pracy oraz wykorzystywanych pomocy dydaktycznych;
  - c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – uczeń oraz interakcji między uczniami w toku lekcji (zajęć);
  - d) sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów;
  - e) sposobu oceniania uczniów;
  - f) sposobu zadawania i kontrolowania pracy domowej;
  - g) funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji (zajęć) poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych;
  - h) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny;
  - i) organizacji przestrzeni w klasie, sposobu jej zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje),
- 3) współdziałanie studenta ze szkolnym opiekunem praktyk i innymi nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych w zakresie:
  - a) planowania i przeprowadzania lekcji (zajęć);
  - b) organizowania pracy w grupach;
  - c) przygotowywania pomocy dydaktycznych;
  - d) wykorzystywania środków multimedialnych i technologii informacyjno-komunikacyjnej w pracy dydaktycznej;
  - e) kontrolowania i oceniania uczniów;

- f) podejmowania działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych;
- g) organizowania przestrzeni klasy,
- 4) pełnienie przez studenta roli nauczyciela, w szczególności:
  - a) planowanie lekcji (zajęć), formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych;
  - b) dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz grupy uczniowskiej;
  - c) organizowanie i prowadzenie lekcji (zajęć) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze;
  - d) wykorzystywanie w toku lekcji (zajęć) środków multimedialnych i technologii informacyjno-komunikacyjnej;
  - e) dostosowywanie sposobu komunikacji w toku lekcji (zajęć) do poziomu rozwoju uczniów;
  - f) animowanie aktywności poznawczej i współdziałania uczniów, rozwijanie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej;
  - g) organizowanie pracy uczniów w grupach zadaniowych;
  - h) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów;
  - i) podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z uczniami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi);
  - j) podejmowanie działań wychowawczych w trakcie pracy dydaktycznej, w miarę pojawiających się problemów, w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych zasad,
- 5) ponadto student powinien:
  - a) prowadzić dokumentację praktyki;
  - b) oceniać własne funkcjonowanie w czasie pełnienia roli nauczyciela (dostrzegać swoje mocne i słabe strony);
  - c) oceniać przebieg prowadzonych lekcji (zajęć) oraz realizację zamierzonych celów;
  - d) konsultować się z nauczycielem-opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych lekcji (zajęć),
- 6) katalog rodzajów zajęć praktycznych studenta podczas praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej może być uzupełniany (w zależności od specyfiki dydaktyki przedmiotu) przez opiekunów praktyk dydaktycznych powołanych na odpowiednich wydziałach Uniwersytetu Wrocławskiego.

3. Obowiązki praktykanta podczas praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej w szkole:

- 1) student przebywa w szkole średnio **6 godzin dziennie (30 godzin w jednym tygodniu praktyki)**, realizując zadania wynikające z ustalonego z nauczycielem-opiekunem praktyki z ramienia szkoły *harmonogramem praktyk dydaktycznych (przedmiotowych) ciągłych*, z tym iż w pierwszych 3 dniach nie prowadzi samodzielnie lekcji (z wyjątkiem praktyki jednotygodniowej);
- 2) student przekazuje opiekunowi praktyk dydaktycznych z ramienia uczelni w terminie ustalonym z nim przed praktykami, uzgodniony z nauczycielem-opiekunem szczegółowy *Harmonogram praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej*;
- 3) student obserwuje i przeprowadza samodzielnie lekcje w liczbie:
  - a) **w czasie praktyki jednotygodniowej (30 godzin w Szkole):** nie mniej niż 6 lekcji obserwowanych przez studenta, nie mniej niż 4 lekcje samodzielnie prowadzone przez studenta;
  - b) **w czasie praktyki półtoratygodniowej (40 godzin w Szkole):** nie mniej niż 8 lekcji obserwowanych przez studenta, nie mniej niż 6 lekcje samodzielnie prowadzone przez studenta;

- c) **w czasie praktyki dwutygodniowej (60 godzin w Szkole):** nie mniej niż 12 lekcji obserwowanych przez studenta, nie mniej niż 12 lekcji samodzielnie prowadzonych przez studenta;
  - d) **w czasie praktyki trzytygodniowej (90 godzin w Szkole):** nie mniej niż 18 lekcji obserwowanych przez studenta, nie mniej niż 18 lekcji samodzielnie prowadzonych przez studenta;
  - e) **w czasie praktyki czterotygodniowej (120 godzin w Szkole):** nie mniej niż 24 lekcje obserwowane przez studenta, nie mniej niż 24 lekcje samodzielnie prowadzone przez studenta;
- 4) student powinien obserwować lekcje przedmiotowe prowadzone przez nauczycieli i praktykantów, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze oraz różne formy pracy pozalekcyjnej;
  - 5) student powinien swoje lekcje/zajęcia przygotowywać samodzielnie, ale konsultować z nauczycielem-opiekunem. Lekcje/zajęcia mogą być przeprowadzone po zatwierdzeniu ich konspektu/scenariusza lekcyjnego przez szkolnego opiekuna praktyk na dzień przed ich przeprowadzeniem. Szkolny opiekun praktyk wpisuje na konspekcie/scenariuszu akceptację;
  - 6) po przeprowadzonej lekcji/zrealizowanych zajęciach student wpisuje pod ich konspektem/scenariuszem uwagi i zalecenia nauczyciela-opiekuna, dotyczące sposobu prowadzenia lekcji/zajęć. Uwagi te powinny być przedyskutowane w czasie omawiania lekcji/zajęć. Następnie student wpisuje pod konspektem/scenariuszem własny komentarz do samodzielnie przeprowadzonej lekcji/formy zajęć;
  - 7) student powinien pełnić dyżury w czasie przerw międzylekcyjnych razem z nauczycielem;
  - 8) zaleca się, aby student:
    - a) prowadził lekcje z przedmiotów kierunkowych;
    - b) przeprowadził cykl lekcji w jednej klasie zakończony sprawdzianem oraz przeprowadził lekcje w klasach na różnych poziomach nauczania i na różne tematy;
    - c) wykorzystywał możliwie szeroką gamę środków dydaktycznych;
    - d) wykonywał pracę w charakterze asystenta nauczyciela – brał udział w sprawdzaniu zeszytów przedmiotowych, prac domowych, ćwiczeń i prac klasowych z próbą ich oceny.

4. Dokumentacja praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) w szkole

- 1) Student systematycznie gromadzi dokumenty związane z przebiegiem praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej, takie jak: konspekty/scenariusze swoich lekcji z komentarzami własnymi i nauczyciela-opiekuna, karty pracy ucznia, sprawdziany z kryteriami oceniania, opis przygotowywanych pomocy dydaktycznych i innych działań prowadzonych w czasie trwania praktyki;
- 2) Nauczyciel-opiekun praktyki dydaktycznej z ramienia szkoły wypełnia *Szkolną kartę zaliczenia praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej* oraz *Arkusz oceny kompetencji dydaktycznych praktykanta*;
- 3) Dyrektor szkoły stwierdza odbycie praktyki w *Szkolnej karcie zaliczenia praktyki przedmiotowej ciągłej* oraz potwierdza opinię wystawioną przez nauczyciela-opiekuna swoim podpisem i pieczęcią;
- 4) Wpisu zaliczenia praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej dokonuje opiekun z ramienia uczelni w ustalonym ze studentem terminie, jednak nie później niż na 2 tygodnie przed zakończeniem semestru, w którym praktyka ma być zaliczona. Podstawą zaliczenia jest przedstawienie przez studenta następujących dokumentów:
  - a) szczegółowego *Harmonogramu realizacji praktyki przedmiotowej (dydaktycznej) ciągłej*;
  - b) wypełnionej przez nauczyciela-opiekuna praktyki w szkole *Szkolnej karty zaliczenia praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej*;

- c) wypełnionego przez nauczyciela-opiekuna praktyki w szkole *Arkusza oceny kompetencji dydaktycznych praktykanta*;
- d) dokumentacji związanej z przebiegiem praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej¹.

5. Obowiązki nauczyciela-opiekuna praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej z ramienia szkoły

1) Obowiązki wobec studenta-praktykanta:

- a) zapoznanie studenta z zasadami funkcjonowania szkoły, procedurami i regulacjami prawnymi, włączając w to procedury dotyczące nagłych wypadków;
- b) ustalenie wraz ze studentem-praktykantem *Harmonogramu realizacji praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej* i omówienie wzajemnych oczekiwań, a zwłaszcza wyjaśnienie odpowiedzialności za przygotowywanie i przeprowadzenie lekcji/zajęć;
- c) przedstawienie praktykanta gronu pedagogicznemu, pokazanie całego zaplecza szkoły oraz zaplecza przedmiotowego;
- d) zapewnienie dostępu do dokumentów szkoły, z którymi student ma obowiązek się zapoznać;
- e) ułatwienie studentowi startu zawodowego na praktykach, poprzez zapoznanie go z pracownią przedmiotową (w tym z regulaminem pracowni), przedmiotowym programem nauczania, szczegółowym rozkładem materiału, podręcznikami, obudową dydaktyczną, wewnątrzszkolnym systemem oceniania, przedmiotowym systemem oceniania itp.;
- f) przedstawienie praktykanta klasie, podkreślenie jego uprawnień i kompetencji nauczycielskich;
- g) stopniowe wprowadzanie praktykanta w pracę nauczyciela przedmiotu i branie odpowiedzialności za wszystkie aspekty nauczania;
- h) sprawdzanie i akceptowanie zaprojektowanych przez studenta scenariuszy/konspektów lekcji/zajęć, nie później niż na jeden dzień przed planowanymi zajęciami:
  - akceptacja poprzez złożenie podpisu na scenariuszu/konspekcie;
  - jeżeli scenariusz/konspekt wymaga poprawy opiekun praktyki udziela wskazówek dotyczących koniecznych zmian i ponownie sprawdza oraz akceptuje scenariusz/konspekt;
- i) częsta obserwacja praktykanta oraz udzielanie informacji zwrotnych dotyczących silnych i słabych stron praktykanta, obowiązkowa obserwacja praktykanta podczas prowadzonych przez niego lekcji/zajęć;
- j) po zajęciach prowadzonych przez studenta, nauczyciel-opiekun omawia ze studentem przebieg i wyniki jego całodziennej pracy; tematem omówienia powinna być przede wszystkim każda obserwowana lub przeprowadzona przez studenta lekcja;
- k) w przypadku obserwowania przez studenta lekcji/zajęć u innego nauczyciela, w ich omówieniu uczestniczy również ten nauczyciel;
- l) udostępnienie praktykantowi informacji o uczniach z zachowaniem poufności tych danych zgodnie z RODO;
- m) służyć radami dotyczącymi aspektów dydaktycznych pracy z uczniami, stworzenie okazji do obserwowania i omawiania działań dydaktycznych;
- n) zachęcanie praktykanta do zadawania pytań i szukania rozwiązań napotykanym problemom;
- o) dokonanie końcowej oceny pracy studenta w ramach praktyki dydaktycznej wraz z szczegółowym omówieniem oceny.

2) Obowiązki wobec opiekunów praktyki dydaktycznej ciągłej z ramienia uczelni:

¹ Szczegółowy opis dokumentacji związanej z przebiegiem praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej należy do obowiązków opiekuna praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) z ramienia uczelni powołanego przez Dziekana odpowiedniego wydziału UWr

- a) podsumowanie pracy studenta na praktyce dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej i dokonanie oceny przez wypełnienie:
  - *Szkolnej karty zaliczenia praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej;*
  - *Arkusza oceny kompetencji dydaktycznych praktykanta;*
- b) natychmiastowe komunikowanie się z opiekunami praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej z ramienia uczelni w razie problemów, związanych z organizacją praktyki lub zachowaniem praktykanta.

6. Obowiązki opiekuna praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej z ramienia uczelni

Opiekun z ramienia uczelni sprawuje opiekę nad przebiegiem praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej przydzielonych mu studentów.

Do zadań tego opiekuna należy:

- 1) skierowanie studentów na praktyki do szkół/placówek oraz sporządzenie listy praktykantów i przekazanie jej do Centrum Edukacji Nauczycielskiej;
- 2) uzupełnienie (jeśli jest taka potrzeba) katalogu rodzajów zajęć praktycznych studenta podczas praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej (w zależności od specyfiki dydaktyki przedmiotu);
- 3) przygotowanie studentów do praktyki, a w szczególności:
  - a) udzielanie wskazówek dotyczących sposobu realizacji programu praktyk;
  - b) omówienie katalogu zajęć praktycznych studenta realizowanych podczas praktyki dydaktycznej, a szczególnie zapoznanie z dodatkowymi rodzajami zajęć ustalonymi na odpowiednim wydziale, wynikającymi ze specyfiki dydaktyki przedmiotu;
  - c) omówienie zasad prowadzenia dokumentacji niezbędnej do zaliczenia praktyki;
  - d) poinformowanie o obowiązku ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków i odpowiedzialności cywilnej na czas trwania praktyk;
- 4) kontakt z przydzielonymi studentami;
- 5) pomoc w sytuacjach problemowych, związanych z realizacją praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej;
- 6) zaliczenie praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej w dokumentacji przebiegu studiów, po zapoznaniu się z wymaganą dokumentacją praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej, złożoną przez studenta w ustalonym terminie, jednak nie później niż na 2 tygodnie przed zakończeniem semestru, w którym praktyka ma być zaliczona;
- 7) opracowanie sprawozdania ze swojej działalności wraz z oceną przebiegu praktyki, które należy złożyć w dziekanacie w ciągu 3 tygodni od dnia zakończenia praktyki.

II.2. Szkolna karta zaliczenia praktyki dydaktycznej (przedmiotowej)

Dane dotyczące studenta-praktykanta		Dane dotyczące nauczyciela-opiekuna praktyki	
Imię i nazwisko praktykanta:		Imię i nazwisko nauczyciela:	
Wydział UWr/kierunek studiów/rok studiów:		Stopień awansu zawodowego nauczyciela:	
Termin realizacji praktyki dydaktycznej (przedmiotowej):			
Praktykant, realizując zadania kształcenia dydaktycznego, w ramach ..... godzin praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej:			
1. Zapoznał się z wybranymi dokumentami, regulującymi obszar pracy dydaktycznej nauczyciela/szkoły (proszę zaznaczyć ☒):			
☐	Statut Szkoły,		
☐	Szkolny zestaw programów nauczania,		
☐	Wewnątrzszkolny system oceniania,		
☐	Regulamin pracowni przedmiotowej,		
☐	Dziennik lekcyjny, e-dziennik,		
☐	Program nauczania przedmiotu (wraz z obudową dydaktyczną)		
☐	Szczegółowy rozkład materiału nauczania przedmiotu		
☐	Przedmiotowy system oceniania,		
☐	inne:		
☐	inne:		
☐	inne:		
2. Obserwował i konsultował z nauczycielem-opiekunem wybrane formy organizacji pracy dydaktycznej nauczyciela/szkoły (proszę zaznaczyć ☒):			
☐	pracę dydaktyczną nauczyciela-opiekuna praktyki,		
☐	posiedzenie Zespołu ds. dydaktycznych,		
☐	posiedzenie Zespołu przedmiotowego		
☐	Inne (np. posiedzenie Rady Pedagogicznej):		
☐	inne:		
☐	inne:		
3. Prowadził, obserwował i konsultował z nauczycielem-opiekunem następujące działania dydaktyczne (proszę zaznaczyć ☒):			
☐ prowadził ..... liczba godz.	☐ obserwował ..... liczba godz.	lekcje przedmiotowe	
☐ prowadził ..... liczba godz.	☐ obserwował ..... liczba godz.	lekcje przedmiotowe	
☐ prowadził ..... liczba godz.	☐ obserwował ..... liczba godz.	lekcje przedmiotowe – prowadzone w ramach nauczania indywidualnego w szkole	
4. Zapoznał się z działaniami nauczyciela realizowanymi w ramach indywidualizacji pracy z uczniem - w tym uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (proszę zaznaczyć ☒):			
☐ obserwował ..... liczba godz.	☐ asystował ..... liczba godz.	zajęcia pozalekcyjne ..... prowadzone w ramach rozwijania uzdolnień,	
☐ obserwował ..... liczba godz.	☐ asystował ..... liczba godz.	zajęcia pozalekcyjne ..... (dydaktyczno-wyrównawcze),	
5. Praktykant opracował pod kierunkiem opiekuna praktyki dydaktycznej (przedmiotowej) ciągłej dokumentację zaplanowanych i zrealizowanych działań dydaktycznych (proszę zaznaczyć ☒):			☐ Tak ☐ Nie

6. **Komentarze nauczyciela**, dotyczące przebiegu praktyki dydaktycznej (przedmiotowej):

7. **Proponowana ocena końcowa** (skala ocen od 2,0 do 5,0): .....

8. **Kompetencje dydaktyczne praktykanta, które nauczyciel-opiekun praktyk:**

a) uważa za mocne strony praktykanta:

b) uważa za słabe strony praktykanta (nad którymi powinien pracować, doskonalić umiejętności dydaktyczne nauczyciela):

.....
Data i podpis nauczyciela-opiekuna praktyki dydaktycznej (przedmiotowej)

.....
Data i podpis praktykanta

.....
Pieczętka i podpis dyrektora szkoły

II.3. Arkusz oceny kompetencji dydaktycznych praktykanta

Instrukcja: Proszę wstawić X w polu, które najlepiej opisuje typowe lub najczęściej obserwowane zachowania praktykanta, przyjmując oznaczenie:

- 1** – poważne zastrzeżenia do zachowania praktykanta w tym obszarze;
- 2** – niewielkie zastrzeżenia do zachowania praktykanta w tym obszarze;
- 3** – odpowiada oczekiwaniom nauczyciela, rozwija się satysfakcjonująco;
- 4** – brak sytuacji do oceny w trakcie obserwacji.

Opis działań praktykanta	1	2	3	4	Uwagi:
I. Kompetencje merytoryczne praktykanta					
1. Posiada umiejętność dostosowania posiadanej wiedzy do możliwości uczniów.					
2. Łączy treści przedmiotowe z treściami innych przedmiotów.					
3. Swobodnie odpowiada na zadawane przez uczniów pytania.					
4. Poprawia popełnione przez uczniów błędy merytoryczne.					
5. Przestrzega zasady bezpieczeństwa pracy przy realizacji eksperymentów.					
6. Wykazuje się kompetencjami merytorycznymi w zakresie nauczanego przedmiotu.					Dostrzeżone błędy:
II. Umiejętność sprawnego planowania, dokumentowania i kierowania lekcją					
a) Planowanie:					
1. Samodzielnie przygotowuje scenariusz/konspekt lekcji.					
2. Poprawnie określa ogólne i szczegółowe cele lekcji.					
3. Kreatywnie projektuje działania dydaktyczne.					
4. Samodzielnie przygotowuje materiały dydaktyczne.					
5. Samodzielnie przygotowuje sprawdziany wraz z kryteriami oceniania.					
b) Prezentacja materiału:					
1. Zapoznaje uczniów z tematem, planem i celami lekcji.					
2. Jasno tłumaczy omawiane zagadnienia.					
3. Dostosowuje sposób komunikacji w toku lekcji do poziomu rozwoju uczniów.					
4. Zachowuje ciągłość w prezentacji materiału.					
5. Podaje przykłady ilustrujące omawiane zagadnienie.					
6. Prosi uczniów, by podali przykłady ilustrujące omawiane zagadnienie.					
7. Upewnia się, czy stosowane słownictwo jest zrozumiałe.					
8. Przeznacza czas na zadawanie pytań.					
9. Podsumowuje przeprowadzoną lekcję lub zachęca do tego uczniów.					
10. Tłumaczy wykonanie zadania domowego.					
11. Potrafi zrealizować lekcję wg zaplanowanego scenariusza, w wyznaczonym czasie.					
12. Przeznacza czas na kontrolę realizacji zadania domowego.					

c) Wykorzystywanie aktywizujących metod i form nauczania:					
1. Stosuje różnorodne formy pracy (<i>indywidualna, zbiorowa, grupowa</i>).					
2. Poprawnie stosuje wybrane, aktywizujące metody nauczania.					
3. Dostosowuje metody pracy i pomoce dydaktyczne do różnych stylów uczenia się uczniów.					
4. Organizuje pracę uczniów w grupach zadaniowych.					
5. Przygotowuje ciekawe, czytelne pomoce dydaktyczne.					
6. Poprawnie organizuje i kontroluje pracę uczniów w małych grupach.					
7. Organizuje przestrzeń w klasie odpowiednio do realizowanych celów lekcji/zajęć (<i>ustawienie stolików, dekoracje</i>).					
8. W sposób zrozumiały dla uczniów formułuje instrukcje/polecenia do zadań.					
9. Wykorzystuje w czasie lekcji/zajęć środki multimedialne i technologie informacyjno-komunikacyjne.					
10. Kształtuje/podejmuje próby kształtowania kompetencji kluczowych uczniów.					
d) Zachęcanie do samodzielności w myśleniu, działaniu:					
1. Stawia pytania otwarte, problemowe.					
2. Zostawia uczniom czas do namysłu.					
3. Zachęca uczniów do stawiania pytań.					
4. Stwarza możliwość poszukiwania i rozwiązywania problemów przez uczniów.					
5. Zachęca uczniów do samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej.					
e) Elastyczność w działaniu, gotowość do innowacji					
1. W miarę potrzeby wprowadza modyfikacje do planu lekcji.					
2. Nie boi się innowacji, stara się realizować własne pomysły.					
III. Ocenianie i ewaluacja					
1. Jasno określa zasady oceniania pracy (zgodnie z PSO) i przestrzega ich przy sprawdzaniu prac uczniów.					
2. Stosuje różne metody oceniania.					
3. Przekazuje uczniom informację zwrotną na temat ich działań.					
4. Poprawnie ocenia pracę uczniów.					
5. Refleksywnie przyjmuje udzielane informacje zwrotne od uczniów/nauczyciela-opiekuna.					
6. Szczegółowo analizuje popełniane błędy i szuka sposobów doskonalenia własnego warsztatu pracy.					
IV. Autoprezentacja					
1. Swoją postawą i zachowaniem prezentuje pewność i spokój.					
2. Mówi głośno, wyraźnie.					
3. Swobodnie porusza się po klasie.					
4. Przejawia zainteresowanie tematem.					
V. Kontakt praktykanta z uczniem/klasą:					
1. Przejawia pozytywny stosunek do uczniów (słowa, gesty, spojrzenia); tworzy przyjazną atmosferę podczas zajęć.					

2. Stara się nawiązywać kontakt z całą klasą (kontakt wzrokowy, kierowanie pytań, poruszanie się po klasie itp.).					
3. Uważnie słucha wypowiedzi uczniów.					
VI. Motywowanie uczniów					
1. Stara się wzbudzić zainteresowanie tematem.					
2. Wprowadzając nowe treści, odwołuje się do wiedzy uprzedniej uczniów.					
3. Informuje uczniów o celu wykonywanych zadań.					
4. Zachęca uczniów do pracy poprzez pochwały, docenianie wysiłku.					
5. Wzmacnia pozytywne zachowania uczniów na lekcji.					
6. W miarę potrzeby aktywizuje uczniów dodatkowymi zadaniami.					
VII. Utrzymywanie dyscypliny/kierowanie zespołem klasowym/zapewnienie bezpieczeństwa					
1. Ustala z uczniami jasne zasady pracy na lekcji.					
2. Szybko, nie zakłócając przebiegu lekcji, reaguje w sytuacji naruszenia ustalonych reguł.					
3. Uczniów zakłócających przebieg lekcji aktywizuje przez działanie (podejście do tablicy, odczytanie fragmentu tekstu itp.).					
VIII. Umiejętność indywidualizacji pracy z uczniami (w tym z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnym)					
1. Zwraca się do uczniów po imieniu.					
2. Docenia pomysły uczniów.					
3. Stwarza możliwość pracy indywidualnej.					
4. Różnicuje tempo pracy uczniów w czasie lekcji.					
5. Różnicuje trudność wykonywanych zadań przez uczniów w czasie lekcji.					
6. Różnicuje trudność zadania (i/lub sposób realizacji) w ramach pracy domowej.					
7. Uwzględnia w pracy na lekcji zalecenia do pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.					
8. Podejmuje próby rozwiązania pojawiających się trudności w nauce uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.					
IX. Umiejętność autorefleksji i rozwijania osobistych kompetencji dydaktycznych					
1. Analizuje własne działania dydaktyczne.					
2. Dąży do uzyskania informacji zwrotnych na temat swoich działań dydaktycznych.					
3. Zbiera informacje na temat doświadczeń innych nauczycieli przedmiotu kierunkowego i/lub przedmiotów pokrewnych.					
4. Poszukuje literatury do samokształcenia i formy doskonalenia kompetencji dydaktycznych.					
5. Posługuje się zasadami i normami etycznymi w pracy dydaktycznej.					
Ogólna ocena kompetencji dydaktycznych praktykanta (skala ocen od 2,0 do 5,0):					
<p>.....</p> <p><i>Data i podpis nauczyciela-opiekuna praktyki dydaktycznej (przedmiotowej)</i></p>					

Zasady odbywania praktyki psychologiczno-pedagogicznej (śródrocznej) w Uniwersytecie Wrocławskim

I. ZASADY OGÓLNE ORGANIZACJI PRAKTYKI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ (ŚRÓDROCZNEJ)

1. Praktyka psychologiczno-pedagogiczna w wymiarze 30 godzin realizowana jest w formie praktyki śródrocznej przez nauczycieli akademickich z Centrum Edukacji Nauczycielskiej UWr.
2. Program praktyki psychologiczno-pedagogicznej zintegrowany jest z programem nauczania przedmiotów realizowanych w ramach Przygotowania psychologiczno-pedagogicznego.
3. Praktyki psychologiczno-pedagogiczne realizowane są w szkołach podstawowych od klasy czwartej.
4. Opiekunem praktyki psychologiczno-pedagogicznej w szkole jest nauczyciel, posiadający stopień awansu zawodowego nauczyciela co najmniej mianowanego i będący wychowawcą.
5. Nauczyciel-opiekun ustala ze studentem właściwą realizację praktyki oraz planuje szczegółowy harmonogram realizacji zadań określonych dla praktyki psychologiczno-pedagogicznej, który student dostarcza opiekunom praktyk z ramienia uczelni w terminach ustalonych z nimi przed praktykami.
6. Grupa studentów wraz z opiekunem z ramienia uczelni przebywa w szkole średnio 5 godzin dziennie, realizując zadania wynikające z ustalonego harmonogramu pracy.
7. W czasie odbywania praktyki nauczycielskiej student podlega obowiązującej w szkole dyscyplinie pracy. Cechować go powinna solidność i sumienność w wykonywaniu obowiązków.

II.1. Szczegółowe zasady odbywania praktyki psychologiczno-pedagogicznej w szkole

1. Cele praktyki psychologiczno-pedagogicznej w szkole (śródrocznej):

- 1) zapoznanie się z/ze:
  - a) normami, procedurami i dobrymi praktykami stosowanymi w działalności pedagogicznej;
  - b) specyfiką szkoły, w której realizowana jest praktyka, poprzez zaznajomienie się z celami, zadaniami charakterystycznymi dla szkoły, podstawami prawnymi, organizacją i funkcjonowaniem szkoły;
  - c) statutem i planem pracy szkoły;
  - d) programem wychowawczo-profilaktycznym, oraz programem realizacji doradztwa zawodowego;
  - e) zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, oraz odpowiedzialności prawnej nauczyciela w tym zakresie;
- 2) wyciąganie wniosków z obserwacji:
  - a) pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami, oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze;
  - b) sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów;
  - c) pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas (w miarę możliwości);
  - d) pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich;
- 3) zaplanowanie i przeprowadzenie zajęć wychowawczych pod nadzorem opiekunów praktyki psychologiczno-pedagogicznej;

- 4) obserwowanie sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, analizowanie ich z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponowanie rozwiązania problemów;
- 5) adekwatne dobieranie, tworzenie i dostosowywanie do zróżnicowanych potrzeb uczniów materiałów i środków, oraz metod pracy w celu samodzielnego projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych, wychowawczych i opiekuńczych;
- 6) realizowanie programów wychowawczo-profilaktycznych w zakresie treści i działań wychowawczych i profilaktycznych skierowanych do uczniów, ich rodziców lub opiekunów i nauczycieli;
- 7) posługiwanie się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka; pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami.

2. Rodzaje zajęć praktycznych studenta podczas praktyki psychologiczno-pedagogicznej

w szkole:

- 1) zapoznanie się z/ze:
  - a) specyfiką szkoły, w której praktyka jest odbywana;
  - b) sposobem jej funkcjonowania;
  - c) organizacją pracy pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzoną przez nich dokumentacją;
- 2) obserwowanie:
  - a) pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i realizuje zajęcia wychowawcze;
  - b) integrowania działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotowych;
  - c) objawów fizjologicznych, poznawczych i behawioralnych stresu u ucznia oraz u siebie;
  - d) dyżurów podczas przerw;
- 3) zaplanowanie i przeprowadzenie pod nadzorem opiekuna zajęć wychowawczych rozmowy z uczniem na temat jego uzdolnień i zainteresowań;
- 4) opisanie i przeanalizowanie zaobserwowanych/doświadczonych w czasie praktyki zdarzeń pedagogicznych;
- 5) prowadzenie dokumentacji praktyki psychologiczno-pedagogicznej, w tym protokołów obserwacji zachowań ucznia i arkusza analizy pracy wychowawczej nauczyciela.

3. Dokumentacja praktyki psychologiczno-pedagogicznej:

- 1) umowa ze szkołą;
- 2) umowa uczelni z nauczycielem-opiekunem praktyk;
- 3) instrukcja przebiegu praktyki dla nauczyciela-opiekuna praktyki;
- 4) arkusz oceny i opinii nauczyciela-opiekuna z ramienia szkoły dotyczący kompetencji opiekuńczo-wychowawczych praktykanta;
- 5) arkusz oceny i opinii nauczyciela akademickiego kontrolującego przebieg praktyki.